

Årets sidste med opsamling

Det er blevet tid til årets sidste klumme, og under normale omstændigheder ville den samle op med 'årets værste', 'årets bedste' og så videre, ganske som andre sidste-klummer gør. Men VM har jo på grund af tidspunktet rykket en del ikke bare i kalenderen, men også i bevidstheden, så jeg vil hellere have lukket den side af sagen ned og tage fat i nogle af de læserhenvendelser, som jeg har fået undervejs i turneringen, hvor der også var nok at tale om. Meget af det har jeg berørt i farten, men da den menneskelige hukommelse som bekendt er kort – ikke mindst når vi har travlt med andre ting, såsom jul og nytår, tager jeg gerne en runde mere.

Et evigt tilbagevendende tema er holde-situationer, typisk omkring hjørnesparkssituationer. Man synes, at der bliver holdt for meget – en læser går endda så vidt til at spørge, om der er forskellige regler inden for og uden for straffesparksfeltet, for det kan han ikke finde i fodboldloven. Nej, det er der ikke – men der er til gengæld den instruktion, at skal der dømmes straffespark, skal der være noget gods i forseelsen. Ingen ønsker en VM-kamp afgjort på en mindre eller tvivlsom forseelse. Men i øvrigt er jeg helt enig – selv min hustru, når hun ellers kommer forbi TV under fodbold, spørger indigneret, om man virkelig må det. I håndbold er det endnu værre. Og nej, jeg kan heller ikke lide det. Men problemet er, at en spiller jo i princippet har lov til at stille sig på den græstørv, som han vil, uanset om det så er direkte foran målmanden. Der opstår først en sag, når den pågældende spiller begynder at bevæge sig eller foretage sig noget andet, som generer modspilleren. Med mange spillere forsamlet på et begrænset område kan vi hurtigt lande i den situation, for selvfølgelig vil der være positionskamp derinde med brug af både arme og ben. Det ligger ligesom i menneskets natur. Uden for straffesparksfeltet vil det være meget lettere at identificere, fordi der typisk er færre spillere involveret og luft mellem parterne. Så får vi de taktiske frispark – og dem synes jeg faktisk, at man var rigtig gode til at fange under VM. Mange spørgsmål går på, hvorfor man ikke bare stopper det og dømmer frispark til forsvaren eller straffespark. Man kunne godt indføre nultolerance-politik, men vil man det, skal det komme ovenfra – og ikke noget, som vi bare kan gennemføre herhjemme. Det ville i den grad sælge vores klubber, når vi spiller i det store udland.

Andre spørgsmål er gået på tillægstiden, som i flere kampe gik markant op. Dertil er kun at sige, at det faktisk er direkte foreskrevet i fodboldloven, hvornår dommeren skal lægge tid til. Man har ikke effektiv spilletid i fodbold (og får det forhåbentlig heller ikke, for det vil blive et administrativt helvede). Så dommerne er formentlig bare blevet instrueret i, at de skal overholde loven. Som en læser har bemærket, har jeg tidligere skrevet, at man typisk introducerer lovændringer i mindre turneringer, så alle kan vænne sig til det. Men dette er ikke en lovændring – det er bare en retningslinje. Og kampene med tocifret tillægstid var dem, hvor der var mistanke om hjernerystelse, hvilket er helt fair. Jeg har set, at man fra Premier Leagues side vil foreslå en mulighed for midlertidig udskiftning ved mistanke om hjernerystelse. Det er en yderst sympatisk idé, for spillernes sikkerhed trumfer alt – men der er også en mulighed for misbrug her. Hvis spiller A har en mistænkt hjernerystelse, og han erstattes af spiller B – hvad så, hvis han skal retur igen? Er det stadig spiller B, der skal tilbage på bænken, eller er det spiller C? Det er et minefelt, og det bliver spændende at se, hvad IFAB kommer op med.

Så har der også været henvendelser om, hvorfor grove tacklinger ikke straffes med et kort af en eller anden kulør. Det synes jeg faktisk også generelt, at de er blevet. Der faldt to røde kort under hele VM, hvilket er en klar tilbagegang i forhold til VM i Rusland, men i virkeligheden savner jeg ikke nogen (bortset fra et i kampen mellem Holland og Argentina, hvor Paredes halvvejs dræbte en modspiller og bagefter tyrede bolden ud i den hollandske boks. Med det antal kort, der i øvrigt faldt i den kamp, er det uforståeligt for mig, at denne ikke røg i fælden).

Men hvis vi vender blikket hjem, er der forskel på niveauet, selv om reglerne er de samme. Spillere på dette niveau er vant til lidt af hvert, og de accepterer og forventer langt hen ad vejen betingelserne.. Reglerne er ganske rigtigt de samme, men et niveau fra VM kan ikke bare overføres til den danske serie 5. Det ville overbelaste det sygehusvæsen, som har det hårdt nok i forvejen. Vi er tilbage til den passus, som jeg har brugt mange gange før: 'Dommeren skal undlade at gribe ind over for bagatelagtige eller tvivlsomme forseelser'. Ved VM bagatelagtigt – i serie 5 ikke.

Andre henvendelser har gået på antallet af kort, som på flere læsere har virket i den lave ende. Uden at kende FIFAs instruktioner før slutrunden kan jeg næppe tro, at antallet af kort har været en parameter i instruktionen. Omvendt tror jeg også, at man rent psykologisk har slået en anelse bak efter kvartfinalen mellem Argentina og Holland. Det tocifrede antal kort hjalp jo ikke noget som helst. Så hellere have dommeren til at bruge sin personlighed, myndighed og proaktivitet til at forhindre ulykkerne, før de opstår. Igen et af de gamle mantraer: dommeren skal være proaktiv, ikke reaktiv. Stop tingene, før de sker - hellere end at straffe dem, når de sker.

Fænomenet 'mobbing the referee' viste lidt sit grimme ansigt under VM. Jeg synes, at specielt de sydamerikanske hold var stygge her – med det mest prominente eksempel i kampen mellem Uruguay og Ghana, hvor Uruguay godt nok vandt, men manglede et enkelt mål i at gå videre, hvilket gik ud over den stakkels dommer. På vej ud af banen blev han nærmest overfaldet af en flok spillere fra Uruguay, som puffede, og en enkelt var ved at rive armen af ham. Jeg har endda læst, at en af spillerne plantede en albue i nakken på en FIFA-official. Jeg blander mig normalt ikke i disciplinære afgørelser, men jeg synes, at det er helt fint, at FIFA nu har åbnet en sag mod de pågældende, uanset hvad straffen måtte blive. Vi skal være her alle sammen, vi har en opgave omkring den pågældende kamp – og kodeordet er 'respect'.

En læser har også konstateret, at der ved Argentinas 3-2 mål i finalen var en reservespiller, der var trådt en halv meter ind på banen. Teknisk set er det korrekt, at der var 13 spillere på banen – men nu er vi ovre i bagatelafdelingen igen. Ideelt burde fjerdedommeren have spændt ben for ham, før han kom så langt – men den pågældende spiller har ingen indflydelse på noget som helst. Og så tager vi lige et mantra til: 'What does football expect?' Kan man forestille sig ramaskriget, hvis et måske afgørende mål i en VM-finale var blevet underkendt på grund af en ren teknikalitet?

Endelig – for nu lige at forlade VM – har de seneste dage budt på en nyhed om, at man vil forsøge at rekruttere tidligere topspillere til dommergerningen med den begrundelse, at de har en større spilforståelse. Det er ubetinget rigtigt, og vi har også en håndfuld eksempler herhjemme på spillere, som har spillet på topniveau og også har klaret det til topniveau på dommersiden. Så der er mange gode intentioner i forslaget. Dog tror jeg, at det snarere skal være spillere på andet

niveau, som indser, at de ikke kommer videre, at man skal satse på. Men jeg har ikke set som minimum to aspekter refereret i de artikler, som jeg har set. Lad os tage det økonomiske først – det er altid det kedeligste. Der er væsentligt flere penge i at blive træner end at blive dommer.

Men det psykologiske aspekt er nok endnu vigtigere. Som fodboldspiller er du vant til at være en del af et fællesskab – og som dommer står du pludselig tilsyneladende muttersalene, måske endda omgivet af nogle af dem, som du plejede at spille sammen med. Det er en showstopper for mange. Men fortvivl ikke: en del af dommereksamen er faktisk tre uddannelseskampe, hvor der vil være en erfaren dommer på sidelinjen til at give gode råd og vejledning. Dernæst er der altid hjælp at hente fra lokalunionen eller den lokale dommerklub, hvis man efterfølgende skulle løbe i problemer – udover at man løbende følges af vejledere eller udviklere..

Dette bliver så de sidste ord herfra i 2022 – vi ses på den anden side af nytårsklokkerne. Må jeg ønske alle læsere et rigtig godt nytår med masser af god fodbold.